

The European Migration Network (EMN) is co-ordinated by the European Commission with National Contact Points (EMN NCPs) established in each EU Member State plus Norway.

EMN Eesti tegevused 2020/2021

12.02.2021

Punktid, millest juttu tuleb:

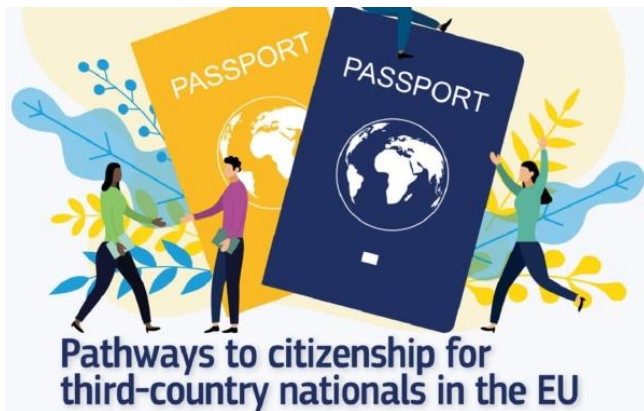
- EMN kesksed arengud
- EMN tooted ja töögruppide tegevused
- Laste uuring
- Hooajatöötajate uuring

Kesksed arengud:

- Uus eelarveperiood (2021-2027) ja ambitsioonikas tööprogramm (2021-2022)
- Uued vaatlajaliikmed – Gruusia ja Moldova
- Koostöö laiendamine - Maailmapank ja Euroopa Nõukogu
- Rohkem tooteid

Uuringud 2020

- Võrdlev ülevaade riiklikest kaitsestaatustest ELis ja Norras
- Kolmandate riikide kodanike võimalused saada ELi liikmesriikide kodakondsus
- Hooajatöötajate riiki meelitamine ja nende õiguste kaitse Euroopa Liidus ja Ühendkuningriigis
- Aastaraport osad I ja II ning statistikalisa
- Lapsed rändes

Uuringud 2021

- Aastaraport osad I ja II ning statistikalisa
- Lapsed rändes
- Taotluste registreerimine ja andmehaldus rahvusvahelise kaitse menetluses
- Pikaajaliselt ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike olukord Euroopa Liidus ja Norras
- Kinnipidamine ja selle alternatiivid
- Lisaks kaks uuringut aastal 2021, mille teema ei ole veel kinnitatud

Informid 2020/2021:

- ELi ja OECD liikmesriikide toimetulek elamislubade ning sisserändajate töötusega COVID-19 pandeemia ajal
- COVID-19 mõju välistudengitele ELi ja OECD liikmesriikides
- Tööränne olulistes sektorites pandeemia ajal
- COVID-19 pandeemia mõju piiriülestele rahaülekannetele ELi ja OECD liikmesriikides
- COVID-19 pandeemia mõju vabatahtliku tagasipöördumise ning sunniviisilise tagasisaatmise menetlustele ja poliitikameetmetele
- Ülevaatlik inform COVID-19 pandeemia mõjust
- EMNi ja Punase Risti inform kadunud, eraldatud ja hukkunud migrantide kohta
- 4 informi innovatsiooni teemal (kinnitamisel)
- 10 informi teema alles otsustatakse
- 4 REG informi

Muud tooted ja tegevused:

- Bulletin ja selle lühem versioon (newsflash)
- Faktilehed
- 86/130 adhoc päringut (2020/21)
- Uudiskiri
- EMN Eesti kodulehe www.emn.ee statistika uuendamine

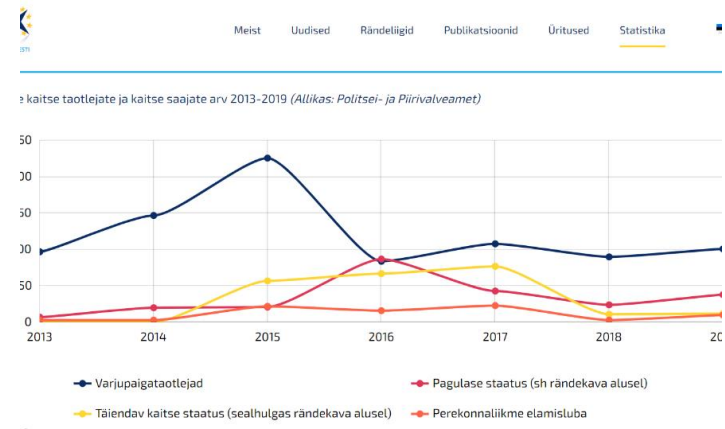
Üritused:

- Konverentsid
- Webinarid
- Ümarlauad

February 2021

Welcome to the EMN Bulletin news flash, our selection of the key developments in the areas of migration and asylum from October to December 2020. **The full PDF version of the EMN Bulletin can be found [here](#).** If you know someone who would be interested, please share this [link](#) so they can subscribe to the newsflash.

EMN news

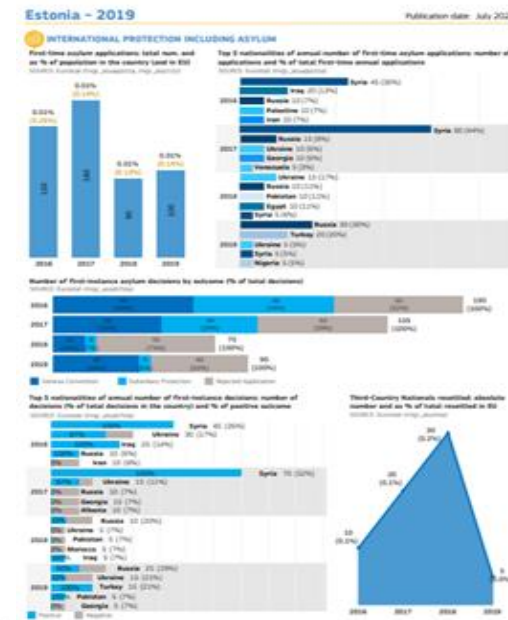

EMN töögruppide tutvustus

- EMN on loonud väga suure variatiivsuse töögruppidest, mis annab võrgustikule väga laiaulatusliku haarde ning võimaldab koostööd paljudes valdkondades.
- ❖ EMN kommunikatsiooni – ja toodete jagamise töögrupp;
- ❖ EMN Ad hoc päringute, poliitika aruande ja informide töögrupp;
- ❖ EMN töögrupp koostööks kolmandate riikidega, et parandada teadmisi ELi sisenemise, siin viibimise ja riigist lahkumise tingimustest;
- ❖ EMN töögrupp, mis kaardistab kodakondsuseta isikute olukorda ELis;
- ❖ EMN statistika töögrupp;
- ❖ EMN REG ehk tagasipöördumise töögrupp;
- ❖ EMN sõnaraamatu töögrupp.

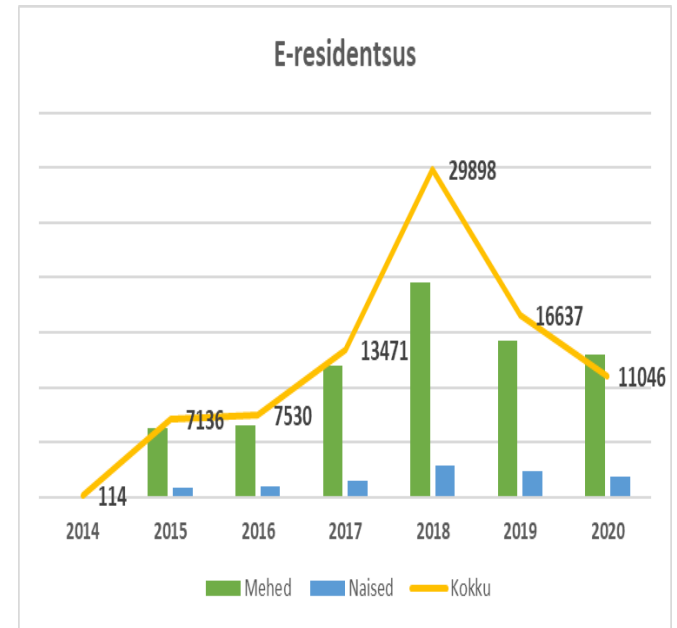
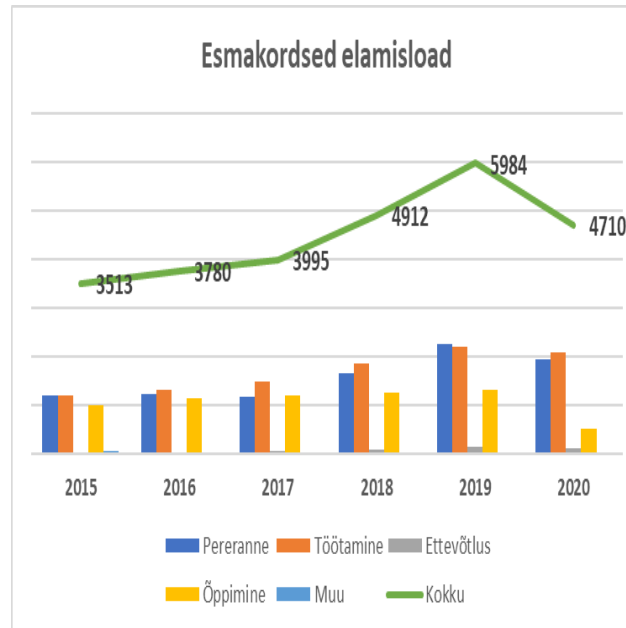
EMN Statistika töögrupp I

- Peamine eesmärk on koguda ja jagada ajakohast ning usaldusväärset rändealast statistikat.
- Töögrupp aitab kaasa, et välja töötada järgmisi EMN tooteid:
 - ❖ Iga-aastane rände- ja varjupaigapoliitika aruande statistika lisa, sisendiks
 - ❖ Iga-aastased faktilehed

EMN Statistika töögrupp II

- ❖ Koostöös Siseministeeriumi ja Politsei- ja Piirivalveametiga koostame iga-aastast Rändestatistika ülevaadet, ülevaade perioodiks 2016-2020 ilmub mai alguses.
- ❖ EMN Eesti kodulehel statistika uuendamine - <https://www.emn.ee/>

EMN REG töögrupp

- **Peamine eesmärk on jagada LR vahel tagasipöördumise valdkonna praktilist teadmist ja kogemust.** Osaleme töögrupis koostöös PPAGA.
- Info jagamise väljunditeks on:
 - ❖ **Ad hoc päringud** (leitavad meie kodulehel www.emn.ee/publications-catalog/ad-hoc-paringud/)
 - ❖ **EMN uuringud ja informid**
 - ❖ **Ekspert töögrupid**, et vahetada LRde ja seotud asutuste vahelist ekspertiisi tagasipöördumise valdkonnas.
 - ❖ **Return and Reintegration Inventory Tool**

EMN REG töögrupp

- **Töögrupp kaardistas oma 2021. a prioriteedid, milleks on:**
 - ❖ Kinnipidamine ja alternatiivid kinnipidamisele;
 - ❖ Tagasipöördumise sponsorlus;
 - ❖ Koostöö kolmandate riikidega, et tõhustada tagasipöördumist;
 - ❖ Andmekaitse;
 - ❖ Poliitika ja lähenemine ebaseaduslikule riigis viibimisele;
 - ❖ Haavatavate isikute tagasipöördumine;
 - ❖ COVID-19 mõju tagasipöördumisele.

EMN sõnaraamatu töögrupp

- EMN rände- ja varjupaigasõnaraamatu eesmärk on parandada terminite võrreldavust, võimaldades varjupaiga ja rändega seotud mõistete ja määratluste ühtset mõistmist ja kasutamist. Terminid on tõlgitud enamikesse LRde keeltesse. Definiitsioonid on formuleeritud arvestades IATE standardeid.
- ❖ Hetkel on *online* kasutamiseks avalik sõnaraamatu 7.0 versioon.
- ❖ Sõnaraamatu 6.0 versiooni saab mobiilirakendusena alla laadida inglise-, soome-, läti-, itaalia- ja saksakeelsena.
- ❖ Sõnaraamatu 3.0 on saadaval ka araabiakeelsena.
- ❖ Sõnaraamat on leitav nii EMN kesksel kodulehel - https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/glossary_en,
- kui EMN Eesti kodulehel - <https://www.emn.ee/publication/varjupaiga-ja-rande-sonaraamat/>
- Peatselt valmib ka sõnaraamatut tutvustav video

Sünteesraporti „Lapsed rändes“ ülevaade

Raport kaardistab liikmesriikide vastavust Euroopa Komisjoni 2017.a teatisele „Lapsrändajate kaitse“. Sünteesraport avaldatakse 10. märtsil, 2021.

- Hõlmatud valdkonnad: alates laste tuvastamisest kuni täiskasvanuikka jõudmiseni
- Raportis hõlmatud laste grupid:
 - Saatjaga alaealised/ lastega pered
 - Eraldatud lapsed
 - Saatjata alaealised
 - Raport ei käsitle seaduslikku sh pererännet
- Raport kajastab 2019. a seisu nii ametkondade, kui NGOde vaatest, ning seda hakatakse iga-aastaselt uuendama ehk 2021. a kajastab 2020. a seisu.

Lapsrändajate kaitse EMN sünteesraportis: Lapsed rändes

- ❖ Piiri ületavad lapsed peaksid olema prioriteetsed kõigis piiridega seotud menetlustes ja saada piisavalt tuge spetsiaalselt koolitatud töötajatelt.
- ❖ Vastuvõtutingimused peavad kooskõlas olema ELi õigustikuga ning hõlmama lisaks majutusele vajalikke tugiteenuseid.
- ❖ Tuleb tagada kõigi saatjata alaealiste eestkostjate kiire määramine ja prioritseerida alaealisi puudutavaid menetlusi.
- ❖ Laste kinnipidamine peab olema kooskõlas ELi õigusega ning seda tuleb kasutada vaid erandjuhtudel. Alternatiivid kinnipidamisele peavad olema kättesaadavad.
- ❖ Püsivate lahenduste tagamine on võtmeteguriks rändavate laste ellu stabiilsuse tagasitoomisel. Oluline on varajane integratsioon, et toetada laste arengut teel täiskasvanuikka.
- ❖ Liikmesriigid peaksid lastele pakkuma üleminekul täiskasvanuikka tuge ja erinevaid võimalusi.

Valdkondadevahelised tegevused

- ❖ Laste kohta kogutavad andmed on väga killustunud ja pole alati võrreldavad, mis raskendab laste vajaduste tuvastamist. Liikmesriigid peaksid rändavate laste kohta koguma detailsemaid ja struktureeritumaid andmeid, mis toetaksid poliitikakujundamise protsessi ja võimaldaksid lastele mõeldud teenuseid paremini ära kasutada.

Ulatus Euroopas ja Eestis

- Raportis käsitletud laste hulk on Eestis olnud väga väike ning praktilised kogemused selliste lastega on väga vähesed või olematud. Suuri erinevusi võrreldes teiste LR-dega Eesti lähenemises antud laste gruppidele ei ole.

TIME	2015	2016	2017	2018	2019
European Union - 28 MS	95 205	63 250	31 400	19 845	17 890
Germany	22 255	35 935	9 085	4 085	2 690
Estonia	0	0	0	0	0
Greece	420	2 350	2 455	2 640	3 330
Spain	25	30	20	75	100
France	320	475	590	740	755
Italy	4 070	6 020	10 005	3 885	660
Latvia	10	5	10	5	5
Lithuania	5	0	0	0	0
Finland	2 535	370	175	105	95
Sweden	34 295	2 160	1 285	900	875
Norway	4 790	270	175	145	125
United Kingdom	3 255	3 175	2 205	3 060	3 775

Hooajatöötajate riiki meelitamine ja nende õiguste kaitse Euroopa Liidus ja Ühendkuningriigis

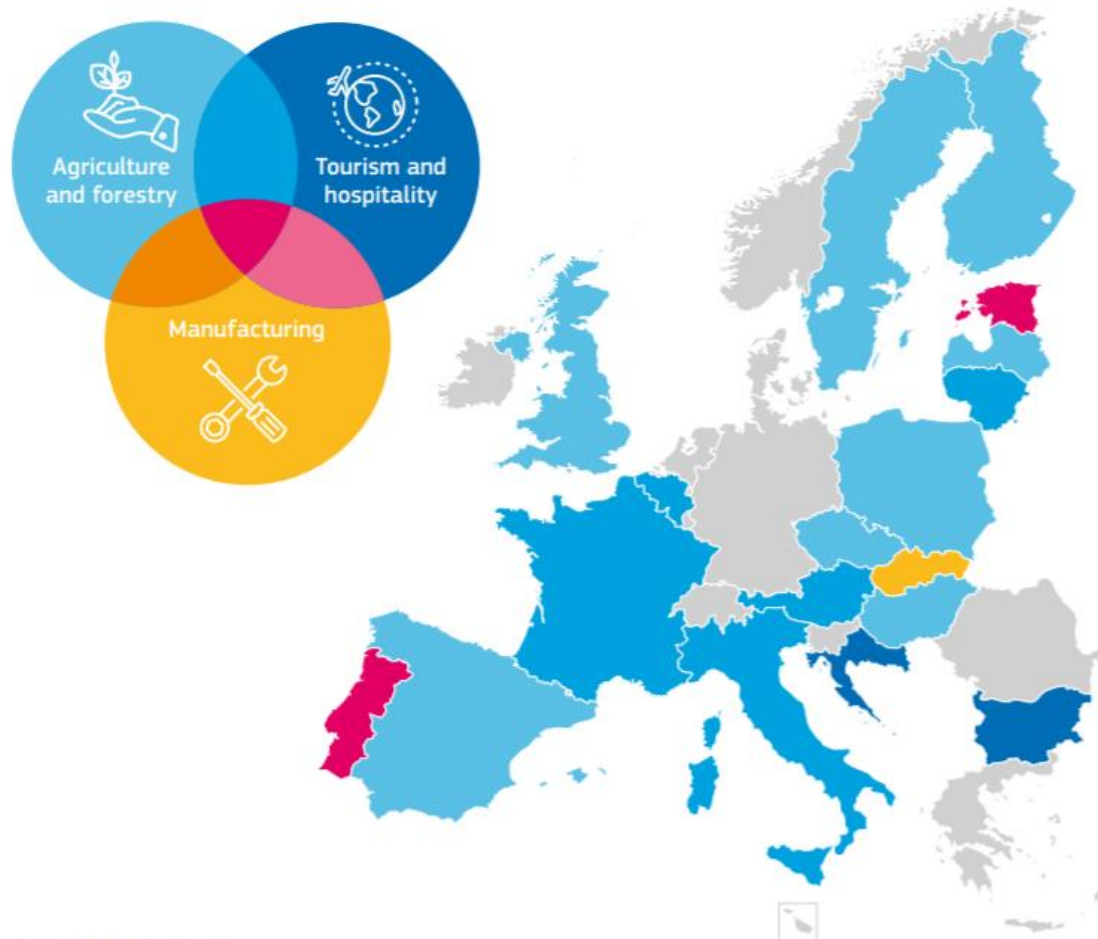

Sissejuhatuseks

- Kolmandatest riikidest pärit hooajatöötajad on paljude EL liikmesriikide jaoks üliolulise tähtsusega, kuna nad **täidavad hooajalise iseloomuga tööturuvajadusi.**
- Hooajatöötajate vastuvõtupoliitika ja õigused põhinevad **Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivil 2014/36/EL** ja sellest tuleneval siseriiklikul õigusel.
- Uuringu **eesmärgiks oli anda ülevaade, millised on kolmandatest riikidest pärit hooajatöötajate vastuvõtmise trendid, riiklikud poliitikad ja praktikad.**
- Uuring hõlmab **perioodi 2016 – 2019.**
 - Tulenevalt teema olulisusest, on COVID-19 olukorda kirjeldatud 2020. a juuni seisuga.
- Uuring valmis **2020. aasta detsembris.**

The European Migration Network (EMN) is co-ordinated by the European Commission with National Contact Points (EMN NCPs) established in each EU Member State plus Norway.

Peamised sektorid

Source: EMN NCP national reports

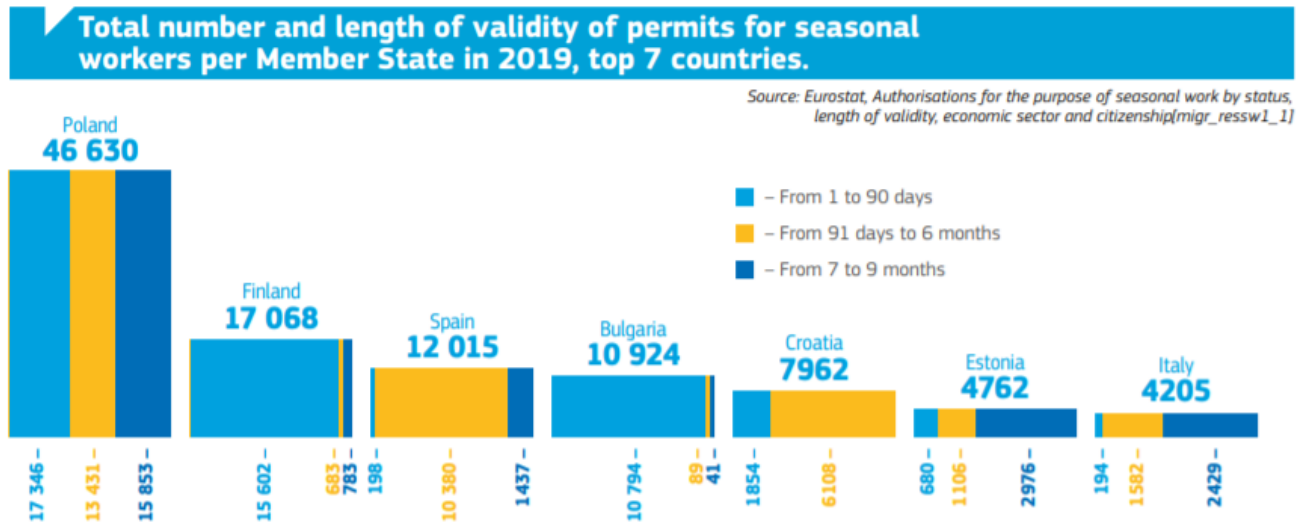
Infographic: A. E. 2017

Co-funded by
the European Union

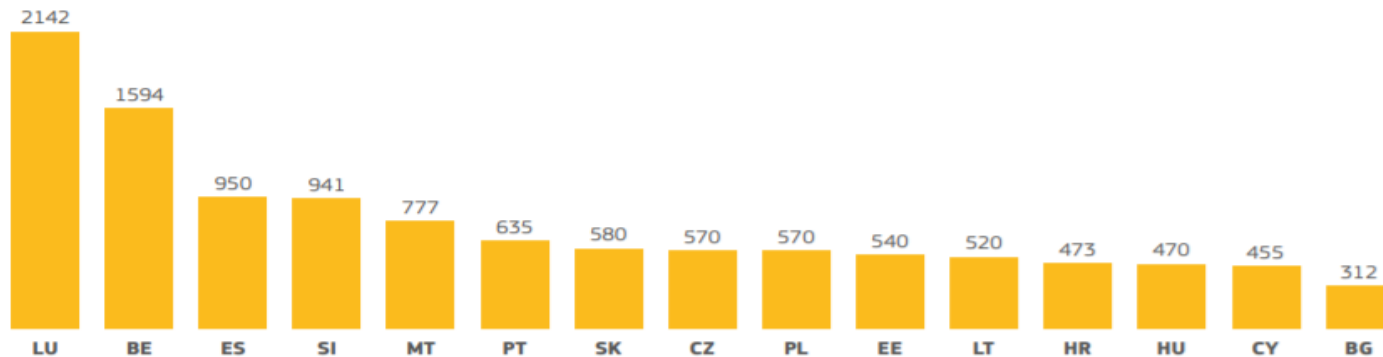
Kust tullakse ja kuhu minnakse?

- Peamiselt saavad hooajatöötajad **ELi naaberriikidest: Ukrainast, Bosnia ja Hertsegoviinast, Serbiast, Põhja-Makedooniast, Moldovast ja Valgevenest.**
 - Samas näiteks Soome ja Rootsi puhul saabub suur osa hooajatöötajast marju korjama Tai Kuningriigist, Hollandis on peamine päritoluriik aga India.
- **Direktiivi alusel vastuvõetud hooajatöötajate arv varieerub liikmesriikide lõikes.**
 - Kui 2019. aastal võttis Poola vastu üle 46 000 hooajatöötaja, võttis Eesti ligi 5000, Läti aga vaid umbes 300 hooajatöötajat.

Tööle asumise tingimused

- Oluliselt erines ka hooajatööks lubatud **seadusliku aluse kestvus**.
 - Mõnes riigis 1-90-päevane luba, mujal 6-9-kuune luba.
- Oluline erinevus ilmnes ka **hooajatöötajate miinimumpalgas**.
 - Kõige madalam oli see Bulgaarias (312€), kõige kõrgem Luksemburgis (2142€).

- Töö iseloomust tulenevalt **piiratud ligipääs sotsiaaltoetustele**, näiteks peretoetus, töötutoetus.
- Hooajatöötajatel on sõltuvus tööandjast ning tihtipeale madal teadlikkus oma õigustest. Seetõttu on oluline töötingimuste järelevalvet teostavate asutuste, infokampaaniate ja töötajaid nõustavate osapoolte roll.

Hooajatöötajate meelitamine

- Hooajatöötajate meelitamiseks on kasutusel erinevad meetmed, nt:
 - **taotlusprotseduuride lihtsustamine,**
 - **menetlustähtaegade lühendamine,**
 - **koostöö kolmandate riikidega.**
- Näiteks on Prantsusmaa sõlminud kahepoolse kokkuleppe Maroko ja Tuneesiaga, mille alusel on nende riigi kodanikele loodud eraldiseisev värbamismenetlus. Samuti on Tuneesiast saabuvatele hooajatöötajatele kehtestatud kvoot, nende reisikulud maandumiskohast tööandja juurde katab riik.

Foto: Greater Shepparton

Hooajatöötajad ja COVID-19 pandeemia

- Covid-19 pandeemia negatiivse mõju vähendamiseks kohaldati EL liikmesriikides erinevaid meetmeid, sh:
 - pikendati hooajatöötajate riigis viibimise õigust,
 - tehti eriaidemeid reisipiirangutele,
 - mobiliseeriti kohalikku tööjõudu, et leevendada kindlates sektorites olevat tööjõupuudust.

Fotod: EK, Scanpix.

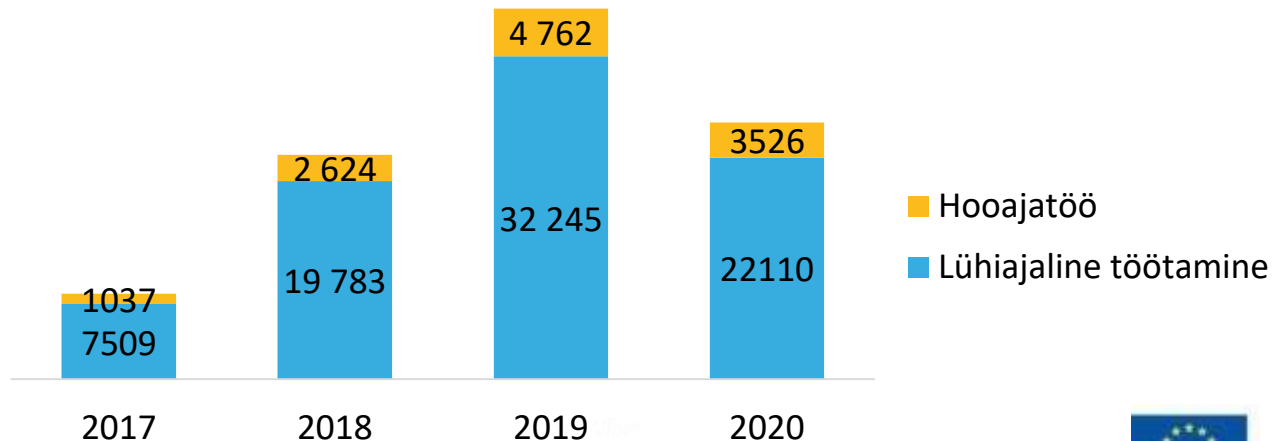

Hooajatöötajad Eestis

- Eesti võttis hooajatöötajate direktiivi siseriiklikusse õigusesse üle 17.01.2017 jõustunud välismaalaste seaduse muudatustega.
- VV määrusega kehtestati **nimekiri tööturu sektoritest**, kuhu hooajatöötajad tööle tulla võivad:
 - Taime- ja loomakasvatus, jahindus ja neid teenindavad tegevusalad (EMTAK A 01)
 - Metsamajandus ja metsavarumine (EMTAK A 02)
 - Kalapüük ja vesiviljelus (EMTAK A 03)
 - Toiduainete tootmine (EMTAK C 10)
 - Alkoholivaba joogi tootmine; mineraalvee ja muu villitud vee tootmine (EMTAK C 1107)
 - Majutus (EMTAK I 55)
 - Toidu ja joogi serveerimine (EMTAK I 56)
- Erinevalt tavakorra lühiajaliselt töötamisest, ei kohaldu hooajatöötajatele **palgakriteerium**
- Hooajatöö on lubatud **kuni 270 päevaks 365 järjestikuse päeva jooksul**.
 - Võrdluseks - lühiajaline töötamine on lubatud 365 päevaks 455 järjestikuse päeva jooksul.
- Eesti piirab hooajatöötajate **juurdepääsu toetustele**, kuna nad viibivad riigis ajutiselt.

Hooajatöötajad Eestis

- Eestisse tulnud hooajatöötajate peamine päritoluriik on **Ukraina**.
- Peamiselt tullakse tööle **põllumajandus-, turismi- ja tööstussektoritesse**.
- **Keskmine vanus on 30 ning mehi ja naisi saabub pea samapalju**, kuid tööle asutakse erinevatesse sektoritesse.
- Keskmiselt tullakse Eestisse 7 kuni 9 kuuks.
- Hooajatöötajate arv Eestis on näitamas **kasvutrendi**. Esialgsete andmete alusel **2020. aastal kasv tulenevalt COVID-19 pandeemiast pidurdus**.

EMNi uuringutega saate lähemalt
tutvuda meie kodulehel **www.emn.ee**
või **www.emn.europa.eu**

Suur tänu!